

DANMARKS STATISTIK.

STATISTIQUE DU DANEMARK.

STATISTISKE MEDDELELSER,

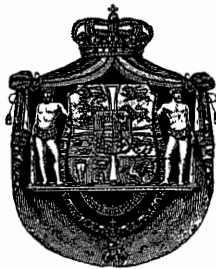
TREDIE RÆKKE, 15DE Bind.

Communications de statistique

3e série, tome 15.

UDGIVET AF DET STATISTISKE BUREAU.

Publié par le Bureau de statistique.

KJØBENHAVN.

BIANCO LUNOS KGL. HOF-BOGTRYKKERI (F. DREYER).

1895.

I.

Høsten i Danmark

i Aaret 1893.

Récolte en Danemark

en 1893.

Til Oplysning om Høsten i Aaret 1893 meddeles i det Følgende paa sædvanlig Maade:

1) en Beretning om Høstens Udfald i Almindelighed, der i December Maaned 1893 er udarbejdet paa Grundlag af de fra Landets Amter til det statistiske Bureau indsendte skematiske Beretninger med ledsagende Bemærkninger, hvilke efter Bestemmelsen skulle afgives til Bureauet i Slutningen af Oktober Maaned;

2) en Beregning af Høst-Udbyttets Størrelse og Værdi, som i Foraaret 1894 er foretagen i Henhold til de Opgivelser om Gjennemsnitsudbyttet pr. Td. Land af de vigtigere Sæd- og Plantearter i hvert enkelt af Landets Sogne, der af Amterne skulle fremskaffes fra By- og Sogneraadene og derefter indsendes til det statistiske Bureau inden Udløbet af Februar Maaned.

Høstens Udfald i Aaret 1893.

Caractère de la récolte en 1893.

Høsten i 1893 maa efter de fra Landets samtlige Amter modtagne Indberetninger — af hvilke den sidste indkom til Bureauet den 9de December 1893 — antages i sin Helhed at have været endel under Middelhøst. Af Aarets forskellige Afgrøder er det nemlig kun Rugen og Kartofflerne, om hvilke det kan siges, at de saavel kvantitativt som kvalitativt have givet en rigtig tilfredsstillende Avl. Vel synes tillige Hveden, særlig hvad Sædens Godhed angaar, at have ydet en ret antagelig Middelhøst, ligesom ogsaa

Udbyttet af Rodfrugterne gennemsnitlig maa betegnes som et Middelaars; men paa den anden Side have Vaarsæden, Bælgsæden og Høet (og af disse fornemlig Havren og Agerhøet) i Henseende til Mængdeudbyttet givet en overordenlig ringe Høst, medens dog Kvaliteten, af hvad der af disse Sæd- og Plantearter er bleven avlet, for Vaarsædens Vedkommende maa betegnes som middelgod og, hvad Høet angaar, som noget bedre end middelgod; hvortil kan føjes, at Udbyttet af Vaarsæden synes at have været endnu tarveligere paa Øerne end i Jylland. Forøvrigt har Høsten i mange Egne af Landet havt et saa forskjelligt Udfald selv paa hinanden nærliggende Agerbrug, alt efter Jordernes Beskaffenhed og efter som Regnen er falden, at det ofte har været meget vanskeligt, at give en nogenlunde paalidelig Bedømmelse af det gennemsnitlige Udfald.

Det Karakteristiske for Landbrugsaarets Vejrforhold har været en ualmindelig stræng Vinter og en meget varm og tør Sommer. Vintersæden kom godt i Jorden og udviklede sig, i Særdeleshed hvor den var bleven saaet tidlig, i Løbet af Efteraaret saa kraftigt, at den i det Hele heldig overstod den strænge Vinter, om den end paa sine Steder led endel af langvarige Snelæg. Begyndelsen af Foraaret, nemlig Marts Maaned og den første Halvdel af April, var forholdvis mild, og Vintersæden kom som Følge heraf paany i god Vækst, men denne standsedes atter noget af Kulde og Blæst i Slutningen af April, og fra nu af tog Forholdene en ugunstig Vending. Vejret, som fra April Maanedes Begyndelse havde været tørt, vedblev fremdeles at holde sig saaledes uden Væde af nogen Betydning gennem Maj og Juni Maaneder, af hvilke den første tilmed var meget varm. Vaarsæden kom under disse Vejrforhold daarligt op, og den udviklede sig kun svagt og uensartet og blev kort i Straæt. Juli Maaned var atter meget varm, men den bragte dog ikke saa lidt Regn, der vel kun faldt i Byger, men som alligevel i mange Egne af Landet i væsenlig Grad ophjalp Afgrøden. Paa Græsvæksten havde Forsommerens langvarige Tørke naturligvis havt en højst uheldig Indvirkning, saa at Udbyttet af Agerhø blev særdeles ringe, om end en ret god Efterslæt bødede lidt

herpaa, ligesom ogsaa Udbyttet af Enghø i sin Helhed blev tarveligt. Den varme Sommer havde til Følge, at Høsten kom tidlig; den begyndte allerede i Slutningen af Juli Maaned, og da Høstvejret vedblev at være fortrinligt hele Avgust Maaned igjennem, blev Sædens Kvalitet gennemgaaende ret god, og Høsten var saa godt som overalt afsluttet ved Maanedens Udgang.

Plantesygdomme nævnes kun i Beretningerne fra Odense, Aarhus, Hjørring og Ringkjøbing Amter. I Beretningen fra Odense Amt bemærkes: «Hveden omtales fra et enkelt Sted som lidende af Brand». I Beretningen fra Aarhus Amt ytres: «Plantesygdomme synes ikke iaar at have været særlig fremtrædende; enkeltvis omtales Svampeangreb paa Hvede og Kartoffler.» I Beretningen fra Hjørring Amt siges ved Omtalen af Kartofflerne, at der «dog klages fra enkelte Steder over Sygdomme blandt dem»; og i en Indberetning til Ringkjøbing Amt fra Stubbergaard bemærkes: «Roerne have flere Steder lidt meget af Meldug.»

Insektangreb berøres heller ikke meget; de omtales kun i Beretningerne fra Kjøbenhavns, Svendborg og Aarhus Amter. I Beretningen fra Kjøbenhavns Amt siges nemlig: «enkelte Steder have ogsaa Oldenborrelarver anrettet en Del Skade»; i Beretningen fra Svendborg Amt: «fra flere Steder (Langeland, Faaborg-Eggen og Midtfyen) klages over, at Oldenborrelarver have anrettet en Del Skade paa Rodfrugterne»; og i Beretningen for Aarhus Amt: «enkeltvis meldes der om, at Roerne have været udsatte for Insektangreb (Oldenborrelarver)».

Af de mere almindelige Udtalelser i Beretningerne fra Amterne skal man anføre følgende. — I Beretningen fra Frederiksborg Amt siges: «Af Kornsorterne har kun Rugen givet en god Høst. De øvrige Kornsorter, og da navnlig Byg og Havre, saavel som Bælgæd og Hø have kun givet en ringe Afgrøde, ligesom ogsaa Kvaliteten lader en Del tilbage at ønske. Den ringe Høst skyldes den vedvarende Tørke i Forsommeren, men da der enkelte Steder i Amtet faldt nogen Regn, og da Saatiden har spillet en betydelig Rolle i indeværende Aar, idet den tidligt saeede Sæd m. v. har

lidt mindre ved Tørken, lyde Beretningerne forskjelligt fra de forskjellige Egne. Saavel Hø- som Kornhøsten er gennemgaaende kommen godt i Hus, men Kornets Kvalitet er forringet en Del ved en for hurtig og ikke enstidig Modning. I det Hele maa Høsten karakteriseres som værende ikke lidet under Middelhøst.» — I Beretningen fra Sorø Amt bemærkes: «Alle indkomne Beretninger stemme overens i, at Høsten kun har været ringe, og at Grunden dertil har været den vedholdende Tørke i Maj og Juni samt den første Halvdel af Juli. Kjærnen har ofte været lille og svang; Græsvæksten har været ringe. Kun pletvis er der i den tørre Tid faldet Regnbyger, som for et begrænset Areal have hjulpet paa Sædens og Græssets Vækst.» — I Beretningen fra Bornholms Amt ytres: «Den megen Sne, som faldt i afvigte Vinter, gjorde betydelig Skade paa Hvede og Rug. De øvrige Sæd- og Foderarter led meget af den store Tørke i Forsommeren.» — I Beretningen fra Odense Amt bemærkes: «Vaarkornet har lidt meget, særlig Kvantiteten, af det barske Foraarsvejr med Nattefrost, men især af Forsommerens lange Tørke, idet næsten ingen Regn faldt fra Saatiden indtil Høsten.» — Beretningerne fra Københavns, Holbæk, Præstø, Mariibo og Svendborg Amter fremhæve alle den langvarige Tørke i Foraaret og Forsommeren som Grunden til det ringe Udbytte af Vaarsæd og Hø. — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det: «Af de hertil indkomne Oplysninger fremgaar det, at Høsten iaar langt fra kan kaldes god. Af de forskjellige Afgrøder har Vintersæden skuffet mindst, og baade af Hvede og især af Rug har man de fleste Steder havt nær ved eller endog lidt over Middelhøst. Dette har derimod ikke været Tilfældet med Vaarsæden. I næsten alle Indberetninger betegnes Udbyttet af denne som langt under et Middelaars, som tarveligt, maadeligt eller endog rent ud som slet. Lidt Forskjel synes der at have været paa Høsten i de forskjellige Egne, idet lokale Regnbyger have gjort Nytte hist og her, ligesom ogsaa Tørkens uheldige Virkninger have været mer eller mindre fremtrædende efter Jordbundens forskjellige Beskaffenhed. Der er iaar avlet forholdsvis bedre paa mild, skjørleret Muldjord end paa svære

Lerjorder. — Det fremgaar af Beretningerne, at Vintersæden ifjor blev lagt nogenlunde rettidig, i Reglen mellem 15. og 25. September. Da Vejret Efteraaret igjennem var normalt, udviklede den sig kraftigt og overstod den strænge Vinter forholdsvis godt. Ved det milde Vejr i Slutningen af Marts og første Del af April kom Vintersæden i rask Vækst, men efter Midten af sidstnævnte Maaned sattes den igjen noget i Stampe ved det kolde, blæsende Vejr, som da indtraadte. Frosten var i adskillige Nætter temmelig haard, men da Jorden var meget tør, led Vintersæden mindre derved, end man skulde have ventet. Den stærke Tørke, der fra April Maanedes Begyndelse vedvarede uden Afbrydelse gjennem Maj og Juni, foranledigede, at Hveden blev meget kortstraet. Juli Maanedes Vejrlig var heldigt for Kjærnedannelsen og Modningen, og Udbyttet blev, hvor man havde saaet i god Tid, ret tilfredsstillende. Helt anderledes stillede Forholdet sig, hvor man enkelte Steder sidste Efteraar blev bagefter med Saaningen. Sildig saaet Hvede naaede ikke at faa fornøden Modstandskraft til at udholde Vinterens usædvanlige Strængthed, mange svagt udviklede Planter gik ud, og Afgrøden, der kom til at staa tyndt, sattes ved Tørken i Foraarsmaanederne yderligere tilbage. Det endelige Høstudbytte blev derfor i Reglen simpelt for den sent saaede Hvede. — Vaarsædshøsten har været usædvanlig lille, og i mange Beretninger udtales det, at man ikke i Mands Minde har havt en mere tarvelig Høst af de i vort Agerbrug saa vigtige Kornsorter Byg og Havre. Der er Enighed om at give den stærke Tørke Skylden derfor. April Maaned var usædvanlig tør, de fleste Steder faldt der slet ingen Regn, og hvor Nedbøren var rigeligst, naaede den knap en Tiendedel af den for Maaneden normale Regnmængde. Stærkt blæsende Vejr med næsten uafbrudt Solskin medførte, at Jorden i Løbet af ganske kort Tid blev for tør. Hvor man ikke ved Bearbejdningen anvendte den yderste Omhu for at holde paa Vinterfugtigheden, ved at lade de forskellige Redskaber følge saa hurtigt som muligt efter hinanden, saa der kun var en kort Frist mellem den første Harvning og det afsluttende Arbejde med Markens Tiltromling, fik man en gennemtør og knoldet Jord at arbejde

med, i hvilken Betingelserne for Sædekornets Spiring vare højst ugunstige. Særlig uheldigt stillede Forholdene sig paa den stærkt lerede Jord, hvor der dannede sig et Lag af Smaaknolde i Overfladen, der straks bleve haarde, saa selv svære Ringtromler ikke kunde faa Bugt med dem. Den ringe Regnmængde, der gjennem Maj og Juni kun naaede omkring Halvdelen af det normale, blev optaget af disse Smaaknolde og kom ikke Sæden tilgode. Det angives derfor ogsaa, at ofte kun Halvdelen af de udsaaede Korn kom til Spiring, at denne tillige foregik højst uensartet, og at Tidsler og Følfod under disse Forhold fik et højst betænkeligt Forspring. I Udlægsmarkerne undlod det udsaaede Kløver- og Græsfrø ikke sjældent helt at spire, og det lod sig allerede paa et temmelig tidligt Tidspunkt forudsige, at paa stærkt lerede Jorder maatte Afgrøderne blive tarvelige. Noget bedre saa det fra Begyndelsen ud paa mild, skjørleret Muldjord og tildels ogsaa paa al lettere Jord. Her undgik man ved Bearbejdningen at faa Knolde, Sæden blev bedre dækket, kom godt op og saa i nogen Tid lovende ud, men da Tørken fortsattes gjennem Maj og Juni saa godt som uden Afbrydelse, blev de Forhaabninger, man her fra første Færd nærede, ogsaa skuffede. Enkelte Steder er der falden kortvarige Tordenbyger netop paa den Tid, da Planterne trængte haardest til Væde. Den mindre frugtbare Jord i Amtets sydvestlige Del synes i Forsommeren at have været mest begunstiget med Nedbør, men intet Sted er der dog falden saa megen Regn, at man for Vaarsædens Vedkommende omtrentlig har kunnet naa Middelhøst. — Høsten faldt iaar paa Grund af den tørre Sommer meget tidlig. Rughøsten var i Gang i de første Dage af August. Hvede, Byg og Havre var i Almindelighed høstet inden Midten af Maanedens. Der var indhøstet næsten overalt ved Maanedens Slutning, og Høstarbejdet sinkedes ikke i mindste Maade af Vejret, der hele Tiden var godt.» — I Beretningen fra Hjørring Amt udtales: «Det vil af Indberetningerne ses, at Hveden i Kvalitet har givet et særdeles godt Udbytte, hvorimod Kvantiteten er ringe, dog skal det bemærkes, at det kun er faa Steder her i Amtet, at Hvede dyrkes. Hvad de øvrige Kornsorter angaar, da har den store og

langvarige Tørke i Forsommeren bevirket, at Kvantiteten ikke er bleven rigeligere; dette gjælder dog ikke for alle Egnes Vedkommende, idet dels nogle Jorders lave Beliggenhed og fugtige og kolde Beskaffenhed, dels de endelig indtræffende Regnbygers Begrænsethed have hidført en udmærket Høst i kvantitativ Henseende for enkelte Ejendommers Vedkommende, noget, som maa medtages i Betragtningen af Gjennemsnitsudbyttet, hvor den daarlige Kvantitet for nogle Ejendomme er bleven hævet ved andres kvantitativt fortrinlige Høst. Kvaliteten stiller sig gennemgaaende bedre, hvortil Grunden nærmest maa søges i det ypperlige Høstvejr, der saa godt som overalt tillod Kornet at komme godt ind. — I Almindelighed kan det vist siges, at Høstudbyttet har været bedre her i Amtet end i den langt overvejende Del af det øvrige Land, og Grunden hertil maa formentlig søges i, at Udsaaningen om Foraaret gennemgaaende foretages noget sildigere her, og at Jorderne i Amtet have et noget koldere Underlag, saa at de bedre kunne modstaa en tør Forsommer.» — I Beretningen fra Thisted Amt siges: «Udbyttet maa som Helhed sættes til lidt under Middelhøst, hvad navnlig skyldes den tørre Forsommer. Kun Rug og Kartofler naa over Middelhøst.» — I Beretningen fra Viborg Amt bemærkes: «Den Omstændighed, at den sparsomme Regn i Sommerens Løb mest er falden som Tordenbyger, har bevirket, at Afgrøderne selv i hinanden nærliggende Egne ere af meget forskjellig Beskaffenhed, hvilket gjør det vanskeligt at angive Høstens Gjennemsnitsbeskaffenhed.» — I Beretningen fra Ringkjøbing Amt ytres: «Skjøndt Kvantiteten, forsaavidt Kornhøsten (dog med Undtagelse af Rugen) og Høhøsten angaar, har vist sig at være noget under Middelhøst, hvilket har havt sin Grund i den lange og vedvarende Tørke i Foraaret og Forsommeren, har Kvaliteten dog vist sig at være meget god, og Høstudbyttet for hele Amtet bør saaledes i det Hele betegnes som en ret god Middelhøst.» — Den langvarige Tørke og dens skadelige Følger omtales ligeledes i Beretningerne fra Vejle, Aalborg og Ribe Amter.

Om Afgrøden af de enkelte Sød- og Plantearter skal man tilføje følgende særlige Bemærkninger:

Hveden (*froment*) kan antages gennemsnitlig at have givet et Mængdeudbytte svarende til en Middelhøst og at have været af meget god Beskaffenhed. Kvantiteten er nemlig i Maribo, Vejle og Thisted Amter betegnet som meget god, i Aarhus, Aalborg og Ringkjøbing Amter omtrent som meget god, i Svendborg Amt som noget bedre end god, i Kjøbenhavns, Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Odense, Randers, Viborg og Ribe Amter som god og i Frederiksborg og Hjørring Amter som temmelig god. Derhos karakteriseres Kvaliteten i Aalborg og Hjørring Amter som noget over meget god, i Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Maribo, Svendborg, Odense, Vejle, Aarhus, Viborg og Ribe Amter som meget god, i Kjøbenhavns Amt som tildels meget god, i Randers, Thisted og Ringkjøbing Amter som noget bedre end god og i Frederiksborg Amt som god. — Som foran anført bemærkes det i Beretningen fra Bornholms Amt, at «den megen Sne, som faldt i afvigte Vinter, gjorde betydelig Skade paa Hvede og Rug.» — I Beretningen fra Odense Amt ytres, som ogsaa tidligere anført: «Hveden omtales fra et enkelt Sted som lidende af Brand.» — Foruden de Udtalelser om Hveden i Beretningen fra Aarhus Amt, der allerede ere anførte under de almindelige Bemærkninger, siges fremdeles i Beretningen fra dette Amt: «Hveden har givet et Udbytte, der snarest staar lidt over Middelhøst. Fra en Gaard i Aarhus-Eggen opgives Udbyttet af Square-head Hvede til 4000 æ paa Td. Land og for lys østprøjsisk Hvede til 3200 æ . Enkeltvis omtales Svampeangreb paa Hvede.» — I Beretningerne fra Hjørring, Thisted, Viborg og Ringkjøbing Amter bemærkes, at Hvede kun dyrkes i meget ringe Omfang i disse Amter.

Rugen (*seigle*) maa siges i sin Helhed at have givet en meget god Afgrøde, baade kvantitativt og kvalitativt, dog fornemlig i den sidste Henseende. Kvantiteten karakteriseres i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Maribo, Vejle, Aarhus, Viborg og Ringkjøbing Amter som meget god, i Kjøbenhavns, Svendborg og Thisted Amter som tildels meget god, i Randers, Aalborg og Hjørring

Amter som noget over god, og i Bornholms, Odense og Ribe Amter som god. Ved Siden heraf er Kvaliteten i Randers, Hjørring, Thisted og Ringkjøbing Amter betegnet som noget bedre end meget god og i alle Landets øvrige Amter som meget god. — Det er allerede anført, at det i Beretningen fra Bornholms Amt fremhæves, at Rugen, saa vel som Hveden, led Skade af den megen Sne, der faldt i Løbet af Vinteren. — I samme Retning gaar følgende Udtalelse i Beretningen fra Odense Amt: «Rugen skal enkelte Steder have lidt af Snelæg fra Vinteren.» — I Beretningen fra Aarhus Amt ytres: «Af alle de vigtigere Afgrøder har Rugen iaar været den, der har været mindst Grund til at klage over. Saavel paa lettere som sværere Jord har Udbyttet været godt, og Halmængden er forholdsvis større af denne Kornsort end af nogen af de andre. Dette er af særlig Betydning i et saa foderknap Aar. Paa udræuede Marker har der hist og her vel været Pletter, hvor Rügen er gaaet bort som Følge af Vandansamlinger i Tøbrudstiden, og enkeltvis meldes der ogsaa om skoldede og solfaldne Rugstykker foranledigede af den stærke Varme i Slutningen af Juni, men i det Hele er det kun smaa Brøddele af Rugmarkernes samlede Areal, der har været særlig Grund til at klage over.» — I Beretningen fra Viborg Amt bemærkes: «Rugen var tilstrækkelig kraftig til at kunne modstaa den langvarige Tørke i Foraaret og Forsommeren»; — og i Beretningen fra Ringkjøbing Amt siges: «Rughøsten er meget betydelig over Middelhøst.»

Byggen (*orge*) har givet et simpelt Udbytte, hvad Mængden angaar, medens den maa antages at have været af middelgod Beskaffenhed. Kvantiteten betegnes vel i Odense Amt som god og i Hjørring, Thisted og Ringkjøbing Amter tildels som god, men i Landets øvrige Amter er den kun karakteriseret som temmelig god, i Maribo, Randers og Aalborg Amter dog som lidt over, men i Kjøbenhavns Amt som noget under temmelig god. Kvaliteten er derimod i Odense Amt betegnet som meget god, i Hjørring og Thisted Amter tildels som meget god, i Kjøbenhavns og Aalborg Amter som noget bedre end god og i de øvrige Amter som god. — I Beretningen fra Aarhus Amt ytres om denne Kornsort:

«Byggen har iaar givet en meget lille Høst, betydelig under et Middelaars. Som allerede nævnt var den stærke Tørke i April og Maj Skyld i, at Vaarsæden laa saa længe i Jorden, inden den kom op, og at den i det Hele kom daarligt op paa den mest produktive Jord i Amtets bedste Kornegne. En Masse Sædekorn laa paa lerede Jorder næsten et Par Maaneder, inden de begyndte at spire. Da der endelig kom nogen Regn, fremstod der mange nye Bygplanter, men de havde en alt for kort Vækstperiode til at kunne naa Modenhed sammen med den øvrige nogenlunde rettidigt spirede Sæd. Da Høstningen fandt Sted, stod der jævnsides med fuldmodne eller overmodne mange helt grønne Planter. Disse sidste krævede megen Vejring og vilde i et vanskeligere Høstaar end iaar ikke have været lette at faa tjenlige til Hjemkørsel. Byggens Kvalitet er paa Grund af dens uensartede Spiring temmelig simpel og kun lidet egnet til Maltbyg, for hvilket der opnaas en højere Pris end for almindeligt Foderbyg. Byghalmen har under disse Forhold en noget større Foderværdi, men da der af Vaarsæd almindelig kun er avlet omkring 2 Læs paa Td. Land, udtales der i mange Beretninger stor Frygt for Fodermangel. I nogle Indberetninger udtales det dog ogsaa, at Kvaliteten er meget god, og særlig fremhæves det, at Brugen af Radsaamaskiner iaar har været meget fordelagtig. Ved den omhyggelige Dækning, man ved disse har været istand til at gennemføre, har man naaet at faa en ikke blot tættere, mere ensartet Plantebestand, men ogsaa en bedre Kvalitet. Aaret menes derfor at ville hjælpe til at give disse Maskiner forøget Udbredelse. Der gjøres tillige opmærksom paa, at man, hvor der saaedes tidligt og gjordes energisk Brug af Tromlen, saa Jorden blev godt findelt, fik den forøgede Ulejlighed godt betalt i Form af bedre Afgrøde. Hvor man iaar anvendte bornholmske Stakke, havde man ikke saa stor Fordel af disse, som man ellers har i mere vanskelige Høstaar.»

Havren (*avoine*) har givet en meget daarlig Afgrøde, langt nede under Middelhøst, hvad Mængdeudbyttet angaar, og selv for Kvalitetens Vedkommende kun omtrent som en Middelhøst. Udbyttet af denne Sædart synes dog at have været noget bedre i Jylland

end paa Øerne. Kvantiteten er nemlig i Randers, Thisted og Ringkjøbing Amter betegnet som noget under god, i Odense, Vejle, Aalborg, Hjørring, Viborg og Ribe Amter som temmelig god og i Aarhus Amt tildels som temmelig god, men i Maribo og Svendborg Amter kun som noget over maadelig og i Kjøbenhavns, Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø og Bornholms Amter simpelt hen som maadelig. Derhos er Kvaliteten i Aarhus, Hjørring og Thisted Amter karakteriseret som lidt bedre end god, i Holbæk, Præstø, Bornholms, Odense, Vejle, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter som god, i Kjøbenhavns, Maribo, Randers og Aalborg Amter som noget under god og i Frederiksborg, Sorø og Svendborg Amter kun som temmelig god. — I Beretningen fra Aarhus Amt bemærkes: «Havren har givet en endnu daarligere Afgrøde end Byggen og er ubetinget den af de egenlige Kornsorter, der har været daarligst. Kun paa lavtliggende Kærjorder har man iaar havt en god Høst, og saadanne Arealer ere her i Amtet saa smaa, at man helt maa se bort fra dem. Overalt har Havren været overmaade tynd og kortstraaet, og der er kun lidt til Fyld, ikke sjælden kun et à to Læs paa Td. Land.»

Bælg-sæden (*légumes*) har ligeledes ydet et tarveligt Udbytte, nemlig ikke lidet under Middelhøst i kvantitativ Henseende og knap som Middelhøst, hvad Kvaliteten angaar. Kvantiteten betegnes vel i Odense, Hjørring og Viborg Amter som god og i Thisted og Ringkjøbing Amter tildels som god, men i Maribo Amt kun som noget over temmelig god, i Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Svendborg, Vejle, Aarhus, Randers, Aalborg og Ribe Amter som temmelig god, i Kjøbenhavns Amt som noget under temmelig god og i Frederiksborg Amt endog kun som maadelig. Kvaliteten er samtidig angiven i Hjørring Amt som noget bedre end god, i Holbæk, Sorø, Præstø, Maribo, Odense, Thisted, Viborg og Ringkjøbing Amter som god, i Kjøbenhavns, Svendborg, Aarhus og Aalborg Amter som noget under god, i Randers Amt som lidt over temmelig god og i Frederiksborg, Bornholms, Vejle og Ribe Amter som temmelig god. — I Beretningen fra Aarhus Amt siges: «Bælg-sæd dyrkes her i Amtet kun i ringe Udstrækning. Udbyttet

har været noget vekslende, men kommer som Helhed langt under Middelhøst»; — og i Beretningen fra Hjørring Amt bemærkes: «Bælgsæd dyrkes kun lidet her og da væsenligst kun Vikker.»

Boghveden (*sarrasin*) maa antages gennemsnitlig at have givet en Middelhøst. Den er karakteriseret i Beretningerne fra 5 Amter paa Øerne, nemlig Københavns, Frederiksborg, Maribo, Svendborg og Odense, og i Beretningerne fra alle Jyllands Amter med Undtagelse af Hjørring og Thisted Amter; men i Beretningerne fra Københavns, Svendborg og Odense Amter bemærkes, at Boghvede dyrkes «kun undtagelsesvis», «ikke meget», «kun lidet» i disse Amter, og i Beretningen fra Maribo Amt er Boghvede kun anført fra Nykjøbing paa Falster. Kvantiteten betegnes i Odense og Ribe Amter som meget god, i Maribo, Vejle, Aarhus og Viborg Amter som god, i Københavns, Svendborg og Ringkjøbing Amter tildels som god, i Randers Amt som noget over temmelig god og i Frederiksborg og Aalborg Amter som temmelig god; — og Kvaliteten i Odense Amt som meget god, i Maribo, Aarhus, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter som god, i Svendborg, Vejle og Aalborg Amter tildels som god og i Københavns, Frederiksborg og Randers Amter som temmelig god. — I Beretningen fra Aarhus Amt ytres: «Boghveden synes at have været upaaklagelig, gennemgaaende noget over Middelhøst. Enkelte Marker have givet et udmærket Udbytte, medens enkelte betegnes som mislykkede uden nærmere Angivelse af Grunden dertil.» — I Beretningen fra Ribe Amt siges: «Boghveden var iaar ualmindelig velgroet, men den lange Regnperiode har vanskeliggjort Indbjergningen, hvorved Kvaliteten har tabt endel.»

Raps og andre Handelsplanter (*colza et autres plantes industrielles*) ere karakteriserede i Beretningerne fra Øernes Amter med Undtagelse af Frederiksborg, Holbæk og Bornholms Amter og i Beretningerne fra 5 Amter i Jylland, nemlig Vejle, Randers, Thisted, Viborg og Ringkjøbing Amter. I Beretningen fra Maribo Amt ere disse Planter imidlertid kun anførte fra Nysted Kjøbstad paa Lolland og fra Nykjøbing Kjøbstad paa Falster, og det tilføjes i Beretningerne fra Svendborg og Thisted Amter, at de «ikke dyrkes meget» i disse Amter,

i Beretningen fra Ringkjøbing Amt, at «de dyrkes saa godt som ikke», og i Beretningen fra Odense Amt, at «Rubriken for Handelsplanter m. v. omfatter hovedsagelig kun Humle»; hvorhos det i Beretningerne fra Kjøbenhavns og Viborg Amter bemærkes, at «Raps kun dyrkes undtagelsesvis» i disse Amter, og i Beretningen fra Sorø Amt, at «Raps kun er anført fra Slagelse Kjøbstads Grund og endog der kun synes at dyrkes i meget ringe Omfang.» Kvantiteten karakteriseres i Sorø, Præstø, Odense og Viborg Amter som meget god, i Svendborg og Ringkjøbing Amter som tildels meget god, i Vejle og Thisted Amter som god og i Maribo Amt tildels som god, men i Randers Amt kun som noget under temmelig god og i Kjøbenhavns Amt endog kun som maadelig. Derhos betegnes Kvaliteten i Odense, Vejle og Viborg Amter som meget god, i Svendborg og Ringkjøbing Amter tildels som meget god, i Kjøbenhavns, Sorø, Præstø og Thisted Amter som god, i Maribo Amt tildels som god og i Randers Amt som temmelig god.

Kartoflerne (*pommes de terre*) maa antages at have givet en særdeles god Avl, baade hvad Mængdeudbyttet og hvad Beskaffenheden angaar; paa Grund af den tørre Sommer synes den ellers saa sædvanlige Kartoffelsygdom kun at være optraadt aldeles enkeltvis. Kvantiteten er i Randers Amt betegnet som noget over meget god, i Kjøbenhavns, Frederiksborg, Holbæk, Bornholms, Maribo, Odense, Vejle, Aarhus, Aalborg, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter som meget god, i Svendborg, Hjørring og Thisted Amter omtrent som meget god og i Sorø og Præstø Amter som god. Ved Siden heraf karakteriseres Kvaliteten i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Maribo, Odense, Vejle, Aarhus, Randers, Aalborg, Thisted og Viborg Amter som meget god, i Kjøbenhavns, Svendborg, Hjørring og Ringkjøbing Amter tildels som meget god og i Ribe Amt som god. — I Beretningen fra Aarhus Amt ytres: «Kartofflen har overalt givet et godt Udbytte og kommer iaar ikke saa lidt over Middelhøst. Den dyrkes jo overalt, men gjerne paa smaa Arealer; det vil derfor kun være ganske enkelte Steder, at en god Kartoffelhøst vil kunne bøde paa

en daarlig Avl af de andre Kulturplanter. Som Følge af den sparsomme Nedbør har Kartofflerne iaar kun i ringe Grad været angrebne af Sygdom.» — I Beretningen fra Hjørring Amt siges: «Kartoflerne give et smukt Udbytte saavel i den ene som den anden Retning; den sildig kommende Regn har med Hensyn til dem faaet Lejlighed til at øve sin gunstige Indflydelse, dog klages fra enkelte Steder over Sygdomme blandt dem.»

Sukkerroer (*betteraves*) ere karakteriserede i Beretningerne fra 6 af Øernes Amter, nemlig Kjøbenhavns, Sorø, Præstø, Maribo, Svendborg og Odense Amter, og fra 2 Amter i Jylland, nemlig Vejle og Thisted Amter. Det bemærkes imidlertid i Beretningen fra Kjøbenhavns Amt, at «Sukkerroer kun undtagelsesvis dyrkes i Amtet», i Beretningen fra Sorø Amt, at «Sukkerroer kun ere anførte fra Slagelse Kjøbstads Grund, og endog der synes de kun at dyrkes i meget ringe Omfang», i Beretningen fra Svendborg Amt, at der «af Sukkerroer kun saas lidt», og i Beretningen fra Thisted Amt, at Sukkerroer «dyrkes ikke meget». Saavel Kvantiteten som Kvaliteten er i Sorø, Maribo, Odense, Vejle og Thisted Amter betegnet som meget god og i Kjøbenhavns, Præstø og Svendborg Amter som god.

Andre Rodfrugter (*autres racines*) kunne formentlig siges i det Hele at have givet en Middelhøst, idet Udbyttet dog synes at have været noget bedre i kvalitativ end i kvantitativ Henseende. Kvantiteten betegnes i Odense Amt som meget god, i Maribo Amt tildels som meget god, i Frederiksborg, Holbæk, Sorø, Præstø, Vejle, Aalborg, Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter som god, i Kjøbenhavns, Svendborg, Aarhus, Hjørring og Thisted Amter omtrent som god, i Randers Amt som noget over temmelig god og i Bornholms Amt som temmelig god; hvorhos Kvaliteten i Holbæk, Odense og Vejle Amter karakteriseres som meget god, i Maribo Amt omtrent som meget god, i Aalborg og Thisted Amter som noget bedre end god og i de øvrige Amter som god. — I Beretningen fra Svendborg Amt siges: «Ogsaa Roerne have lidt under Tørken», og der tilføjes, som tidligere anført: «og fra flere Steder (Langeland, Faaborg-Eggen og Midtfyen) klages over, at

Oldenborrelarver have anrettet en Del Skade paa Rodfrugterne.» — I Beretningen fra Odense Amt ytres: «Rodfrugternes senere Udvikling fik Gavn af Eftersommerens Fugtighed.» — I Beretningen fra Aarhus Amt hedder det: «Rodfrugterne (Runkelroer, Gulerod, Kaalrabi og Turnips) have givet et højst forskjelligt Udbytte. I det Hele taget have de ikke skuffet saa meget som Byg og Havre, men de naa dog ikke Middelhøst. Hvor man var saa heldig at faa Frøet godt op i Foraaret, har man ofte haft en ganske fortrinlig Afrøde af Runkelroer, der toge ypperlig Nytte af den rigelige Nedbør, som faldt gennem Juli, August og September. — Altfor mange Steder paavirkedes Roerne dog af den stærke Tørke i Foraaret. Frøet kom ikke godt op, saa der blev mange Spring i Rækkerne, eller det undlod helt at spire, saa der maatte gribes til Omsaaning endog gjentagne Gange. Dette var særlig Tilfældet med Stykker af Gulerod og Turnips. Den sidste gav efter Omsaaning, naar den da ikke faldt for sent, ofte en god Afrøde, der tog megen Nytte af Eftersommerens Regnmængde. Enkeltvis meldes der om, at Roerne have været udsatte for Insektangreb, ligesom ogsaa om totalt mislykkede Roemark, der ere blevne ompløjede og erstattede med 6radet Byg.» — I Beretningen fra Hjørring Amt bemærkes: «Andre Rodfrugter have staaet sig godt, saa at Udbyttet maa siges at være middel.»

Høhøsten (*récolte de foins*) er, som allerede omtalt, i Henseende til Mængdeudbyttet falden meget uheldig ud, og i særlig Grad for Agerhøets Vedkommende, hvorimod Kvaliteten saavel af Agerhø som af Enghø synes at have været tilfredsstillende. — For Agerhø er nemlig Kvantiteten intetsteds karakteriseret højere end som temmelig god og det kun i 4 Amter, nemlig Holbæk, Sorø, Odense og Vejle Amter, medens den i Aarhus, Thisted og Ringkjøbing Amter betegnes som noget simplere end temmelig god, i Maribo, Svendborg og Hjørring Amter som lidt over maadelig og i Københavns, Frederiksborg, Præstø, Bornholms, Randers, Aalborg, Viborg og Ribe Amter rentud kun som maadelig; derimod er Kvaliteten i Københavns, Sorø, Præstø, Bornholms, Maribo, Odense, Vejle og Viborg Amter betegnet som

meget god, i Svendborg, Aarhus, Aalborg, Thisted og Ringkjøbing Amter tildels som meget god, i Randers og Hjørring Amter som noget over god og i Frederiksborg, Holbæk og Ribe Amter som god. — For Enghø er Kvantiteten i Sorø, Viborg og Ringkjøbing Amter karakteriseret som god, i Maribo og Thisted Amter som noget under god og i Aarhus Amt som lidt højere end temmelig god, men i de øvrige 12 Amter kun som temmelig god, hvorimod Kvaliteten i Holbæk, Sorø, Præstø, Bornholms, Odense, Aalborg og Viborg Amter betegnes som meget god, i Københavns, Svendborg, Randers, Thisted og Ringkjøbing Amter tildels som meget god, i Maribo, Vejle, Aarhus og Hjørring Amter som noget bedre end god og i Frederiksborg og Ribe Amter som god. — I Beretningen fra Aarhus Amt bemærkes: «Høsten af Agerhø har været meget tarvelig. Græsmarkerne saa godt ud ved Vinterens Slutning, og Plantebestanden i de nye Kløvermarker var meget tæt. Den stærke Tørke hæmmede Græsset meget i Væksten, saa det var kort, da Slætten foregik. De Arealer, der kunde afsés til Hø, vare tillige meget indskrænkede, da Kvæget som Regel ikke fandt Næring paa den til Aftøjring bestemte Del af Græsmarkerne, hvorfor der maatte overlades det større eller mindre Stykker af det Græs, man oprindelig havde ment at kunne spare til Høavl. Paa mange Gaarde har man iaar slet ikke havt Agerhø, og hvor det har været Tilfældet, har man ofte kun høstet indtil 2 Læs paa Td. Land. Af Enghø er der avlet mere end af Agerhø, men der mangler dog meget i, at Middelhøst er naet. Paa gode Overrislingsenge med rigelig Tilførsel af Vand har man snarest havt over Middelhøst. Nogle have fra saadanne Enge ofte bjærget en ret god 2den Slæt. Ukultiverede Højbundsenge have givet en nogenlunde god Afgrøde, hvorimod moseagtige Enge, der ikke ere kultiverede, have givet et yderst slet Udbytte. Høets Kvalitet er meget god.»

Høstens Udbytte i Aaret 1893.

Produit de la récolte en 1893.

Den af det statistiske Bureau foretagne Beregning af Høst-Udbyttets Størrelse og Værdi i Aaret 1893 for de vigtigere Sæd- og Plantearters Vedkommende giver som Resultat, at der i hele Landet blev indhøstet:

		til en Værdi af:	af den samlede Værdi:
af Hvede (<i>froment</i>)	1,180510 Tdr.	12,977592 Kr. o:	4,91 pct.
- Rug (<i>seigle</i>)	4,848857 —	46,379503 — -	17,54 —
- Byg (<i>orge</i>)	4,584041 —	43,177829 — -	16,32 —
- Havre (<i>avoine</i>)	6,917928 —	52,351118 — -	19,79 —
- Boghvede (<i>sarrasin</i>)	229450 —	2,070461 — -	0,78 —
- Ærter og anden Bælg­sæd (<i>légumes</i>)	163356 —	1,953206 — -	0,74 —
- Blandsæd (<i>mélanges</i>)	2,296803 —	18,873145 — -	7,14 —
- Kartoffler (<i>pommes de terre</i>)	5,417111 —	18,587122 — -	7,03 —
- Andre Rodfrugter (<i>autres racines</i>)	21,077145 —	20,026312 — -	7,57 —
Raps (<i>colza</i>)	6841 —	123138 — -	0,05 —
- Agerhø (<i>trèfle et herbes</i>)	627569 Læs à 1000 \bar{u}	21,249988 — -	8,03 —
- Enghø (<i>foin</i>)	926856 — —	26,720902 — -	10,10 —
		<hr/>	
		264,490316 Kr. o:	100,00 pct.

Hvorledes dette Udbytte fordeler sig paa Landets enkelte Amter, vil ses af omstaaende Tabel:

Oversigt over Udbyttet

A m t. <i>Bailliage.</i>	Hvede. <i>froment.</i>		Rug. <i>seigle.</i>		Byg. <i>orge.</i>	
	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
Kjøbenhavns	29182	320127	281064	2,664487	325021	3,136453
Frederiksborg	9693	106332	274671	2,603881	207948	2,006698
Holbæk	86348	947237	300408	2,843917	412176	3,970734
Sorø	96734	1,061171	256650	2,433042	366319	3,534978
Præstø	156424	1,700554	263996	2,502682	415651	4,011082
Bornholms	25435	279022	75589	741528	78584	759907
Maribo	340987	3,783445	176054	1,707154	415548	4,102186
Svendborg	128267	1,407088	253301	2,451954	321746	3,088762
Odense	121255	1,330167	311861	3,018813	365838	3,512045
Øernes Amter. <i>Iles</i>	994325	10,935143	2,193594	20,967458	2,908831	28,122795
Vejle	74296	815026	285237	2,754419	237913	2,250743
Aarhus	55668	610678	345182	3,199836	280784	2,605675
Randers	34490	378356	311500	2,887605	221383	2,054436
Aalborg	3266	35828	308019	2,913734	185467	1,603770
Hjørring	5411	59359	325073	3,104447	188927	1,632329
Thisted	1224	13427	168250	1,603881	149139	1,280949
Viborg	3175	34830	364443	3,415215	196554	1,735431
Ringkjøbing	3510	38505	344435	3,430573	123139	1,070078
Ribe	5145	56440	203124	2,102335	91904	821623
Jyllands Amter. <i>Jutland</i>	186185	2,042449	2,655263	25,412045	1,675210	15,055034
Hele Kongeriget . <i>Royaume.</i>	1,180510	12,977592	4,848857	46,379503	4,584041	43,177829

af Høsten i Aaret 1893.

Havre. <i>avoine.</i>		Boghvede. <i>sarrasin.</i>		Ærter og anden Bælgssæd. <i>légumes.</i>		Blandsæd. <i>mélanges.</i>	
Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi ^c i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
201557	1,560051	220	1991	12446	148730	96592	809441
229087	1,773133	491	4444	3848	45984	97821	819740
234968	1,819035	892	8073	9593	114636	117874	987129
201052	1,556143	405	3665	9466	113119	190848	1,599307
274569	2,125164	372	3367	25292	302240	226259	1,896051
101412	751463	255	2308	4618	55185	78562	641066
186750	1,412567	634	5738	35973	430976	185028	1,538182
244536	1,843801	2690	24344	16982	202934	199863	1,644872
350099	2,639747	6812	61648	9177	109665	288308	2,372774
2,024030	15,481104	12771	115578	127395	1,523469	1,481155	12,308562
569621	4,597642	20240	187995	4468	53394	122004	1,043419
654029	5,075265	12980	117469	5989	71569	138026	1,141475
517355	4,014674	10833	98038	3141	37535	65795	544124
514186	3,633524	9418	85232	1506	17998	48589	369212
523995	3,720365	300	2715	1879	22454	124489	947361
555318	4,090183	187	1693	11094	132574	80362	624603
769645	5,592478	36121	326895	3434	41036	69456	541233
505880	3,829512	35427	312466	1826	21821	109103	866278
283869	2,316371	91173	822380	2624	31356	57824	486878
4,893898	36,870014	216679	1,954883	35961	429737	815648	6,564583
6,917928	52,351118	229450	2,070461	163356	1,953206	2,296803	18,873145

Oversigt over Udbyttet af

A m t. <i>Bailliage.</i>	Kartoffer. <i>pommes de terre.</i>		Andre Rodfrugter. <i>autres racines.</i>	
	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.
Kjøbenhavns	242200	876764	1,553101	1,397791
Frederiksborg	594027	2,150378	722248	650023
Holbæk	257537	928135	1,785490	1,606941
Sorø	159120	576014	1,065115	958604
Præstø	80401	291052	1,343605	1,549374
Bornholms	164084	595625	256276	230648
Maribo	98053	363233	2,616980	3,710093
Svendborg	159294	573458	962553	866298
Odense	265995	957582	2,070260	2,415920
Øernes Amter. Iles . . .	2,020711	7,312241	12,375628	13,385692
Vejle	211877	757407	793826	714443
Aarhus	213790	743989	1,953960	1,758564
Randers	305494	1,063119	1,194816	836371
Aalborg	762631	2,470925	794030	555821
Hjørring	333612	1,080903	750175	525123
Thisted	347941	1,121697	458905	321234
Viborg	377782	1,257732	1,060400	742280
Ringkjøbing	509507	1,660993	1,121705	785194
Ribe	333766	1,118116	573700	401590
Jyllands Amter. Jutland . .	3,396400	11,274881	8,701517	6,640620
Hele Kongeriget . <i>Royaume.</i>	5,417111	18,587122	21,077145	20,026312

Høsten i Aaret 1893 (fortsat).

Raps. <i>colza.</i>		Agerhø. <i>trèfle et herbes.</i>		Enghø. <i>foin.</i>		Den samlede Værdi i Kroner. <i>valeur totale en Kr.</i>
Udbytte i Tønder.	Værdi i Kroner.	Udbytte i Læs à 1000 G .	Værdi i Kroner.	Udbytte i Læs à 1000 G .	Værdi i Kroner.	
160	2880	46654	1,679544	14340	457280	13,055539
61	1098	47642	1,715112	17289	553248	12,430071
1133	20394	53012	1,896864	27745	886152	16,029247
64	1152	47109	1,695924	16398	524736	14,057855
61	1098	53526	1,926936	23481	751392	17,060942
56	1008	13919	445408	7497	224910	4,728078
280	5040	51198	1,843128	22002	704064	19,605806
2009	36162	41698	1,501128	24302	777664	14,418465
1049	18882	60269	2,169684	43750	1,400000	20,006927
4873	87714	415027	14,873728	196804	6,279446	131,392930
16	288	34498	1,034940	63449	1,776572	15,986288
168	3024	22366	670980	62469	1,749132	17,747656
622	11196	13457	403710	69264	1,939392	14,268556
176	3168	24886	746580	55156	1,544368	13,980160
24	432	37453	1,123590	63968	1,791104	14,010182
540	9720	22479	674370	38185	1,069180	10,943511
178	3204	11370	341100	91298	2,556344	16,587778
244	4392	35201	1,056030	172730	4,836440	17,912282
"	"	10832	324960	113533	3,178924	11,660973
1968	35424	212542	6,376260	730052	20,441456	133,097386
6841	123138	627569	21,249988	926856	26,720902	264,490316

Den samlede Brutto-Værdi af Høsten i 1893 beløb sig herefter for hele Landet til en Sum af 264,5 Mill. Kroner, nemlig 131,4 Mill. Kr. for Øerne og 133,1 Mill. Kr. for Jylland. Sammenlignes disse Værdier med de tilsvarende for det forudgaaende Aar 1892, viser det sig, at Høsten i 1893 for hele Landet har udbragt 60,5 Mill. Kr. (∅: 18,6 pCt.) mindre end Høsten i 1892, nemlig 43,7 Mill. Kr. (∅: 25,0 pCt.) mindre for Øerne og 16,8 Mill. Kr. (∅: 11,2 pCt.) mindre for Jylland, idet Brutto-Værdien af Høsten i 1892 blev beregnet at udgjøre for hele Landet en Sum af 325,0 Mill. Kr., nemlig for Øerne 175,1 Mill. Kr. og for Jylland 149,9 Mill. Kr. Den betydelige Mindre-Værdi af Høsten i 1893 mod i 1892 er, som det senere vil blive paavist, i overvejende Grad begrundet i, at Mængde-Udbyttet af de fleste Sæd- og Plantearter har været mindre i 1893 end i det forudgaaende Aar, medens Priserne vel for nogle af Afgrøderne have været endel lavere, men til Gjengjæld for andre noget højere i 1893 end i 1892. — I Forhold til Gjennemsnittet af det sidste Femaar, 1889—93, har Værdien af Høsten i 1893 for hele Landet været 40,5 Mill. Kr. (∅: 13,3 pCt.) mindre end Gjennemsnits-Værdien, nemlig 29,6 Mill. Kr. (∅: 18,4 pCt.) mindre for Øerne og 10,9 Mill. Kr. (∅: 7,6 pCt.) mindre for Jylland, idet Gjennemsnits-Værdierne i Femaaret henholdsvis for hele Landet, Øerne og Jylland beløb sig til 305,0 Mill. Kr., 161,0 Mill. Kr. og 144,0 Mill. Kr.

Værdi-Udbyttet af de enkelte Sæd- og Plantearter (ordnede efter Værdiernes Størrelse i 1893) har i hele Landet været følgende:

	i 1893.	i 1892.	i Gjennemsn. af 1889—93.
af Havre	52,3 Mill. Kr.	70,7 Mill. Kr.	63,0 Mill. Kr.
- Rug	46,4 —	51,7 —	51,4 —
- Byg	43,2 —	59,9 —	56,4 —
- Enghø	26,7 —	23,3 —	26,6 —
- Agerhø	21,2 —	35,6 —	31,8 —
- Rodfrugter (u. Kartofler)	20,0 —	22,4 —	17,5 —
- Blandsæd	18,9 —	26,3 —	22,8 —
- Kartofler.	18,6 —	16,2 —	15,6 —

	i 1893.		i 1892.		i Gjennemsn. af 1889—93.
af Hvede	13,0 Mill. Kr.		14,7 Mill. Kr.		15,0 Mill. Kr.
- Boghvede	2,1 —		1,8 —		1,9 —
- Bælg-sæd	2,0 —		2,8 —		2,8 —
- Raps	0,1 —		0,1 —		0,2 —

Som det af denne Oversigt vil ses, har Værdi-Udbyttet i 1893 kun af Enghø, Kartofler og Boghvede været større, men af alle de andre anførte Planter mindre end i 1892. Sammenholdt med Gjennemsnittet af det sidste Femaar har Værdi-Udbyttet i 1893, foruden af Kartofler, Boghvede og Enghø, tillige af Rodfrugter (u. Kartofler) været større, men af de øvrige Sæd- og Plantearter mindre end de tilsvarende Gjennemsnits-Værdier. — Enghøet har i 1893 for hele Landet havt en 3,4 Mill. Kr. større Værdi end i 1892 (nemlig 4,4 Mill. større for Jylland, men 1,0 Mill. mindre for Øerne) og en 0,1 Mill. Kr. større Værdi end gennemsnitlig i Femaaret. Kartoflerne have i 1893 i hele Landet indbragt 2,4 Mill. Kr. mere end i 1892 (nemlig 0,8 Mill. paa Øerne og 1,6 Mill. i Jylland) og 3,0 Mill. Kr. mere end i Gjennemsnittet af Femaaret. Boghveden har for hele Landet givet 0,7 Mill. Kr. mere end i 1892 (hvilken Værdi-Forøgelse falder paa Jylland) og 0,2 Mill. Kr. mere end gennemsnitlig i 1889—93. — Derimod har Værdi-Udbyttet af Havren i 1893 i hele Landet været 18,4 Mill. Kr. mindre end i 1892 (nemlig 9,7 Mill. mindre paa Øerne og 8,7 Mill. mindre i Jylland) og 10,7 Mill. Kr. mindre end Gjennemsnits-Værdien i Femaaret. Byggen har for hele Landet indbragt 16,7 Mill. Kr. mindre end i 1892 (nemlig 10,6 Mill. mindre paa Øerne og 6,1 Mill. mindre i Jylland) og 13,2 Mill. Kr. mindre end gennemsnitlig i Femaaret. Agerhøet har i hele Landet givet 14,3 Mill. Kr. mindre end i 1892 (nemlig 12,0 Mill. mindre paa Øerne og 2,3 Mill. mindre i Jylland) og 10,6 Mill. Kr. mindre end i Gjennemsnittet af 1889—93. Blandsæden har indbragt 7,4 Mill. Kr. mindre end i 1892 (5,4 Mill. paa Øerne og 2,0 Mill. i Jylland) og 3,9 Mill. Kr. mindre end gennemsnitlig i Femaaret. Rugen har givet 5,3 Mill. Kr. mindre end i 1892

(nemlig 2,2 Mill. paa Øerne og 3,1 Mill. i Jylland) og 5,0 Mill. Kr. mindre end i Gjennemsnittet af Femaaret. Rodfrugterne (u. Kartofler) have indbragt 2,3 Mill. Kr. mindre end i 1892 (1,4 Mill. paa Øerne og 0,9 Mill. i Jylland), men 2,5 Mill. Kr. mere end gjennemsnitlig i det sidste Femaar. Hveden har i hele Landet givet 1,8 Mill. Kr. mindre end i 1892 (nemlig 1,5 Mill. paa Øerne og 0,3 Mill. i Jylland) og 2,0 Mill. Kr. mindre end gjennemsnitlig i 1889—93. Bælg-sæden har indbragt 0,8 Mill. Kr. mindre end i 1892 (nemlig 0,7 Mill. paa Øerne og 0,1 Mill. i Jylland) og ligeledes 0,8 Mill. Kr. mindre end i Gjennemsnittet af Femaaret. Endelig har Rapsen givet 0,02 Mill. Kr. mindre end i 1892 (0,01 paa Øerne og 0,01 i Jylland) og 0,1 Mill. Kr. mindre end gjennemsnitlig i 1889—93.

Mængde-Udbyttet i Tønder og Læs har af alle de omhandlede Sæd- og Plantearter, alene med Undtagelse af Kartofler og Boghvede, været mindre i 1893 end i 1892. — Af Kartofler er der i 1893 i hele Landet avlet 0,7 Mill. Tdr. mere end i 1892 (nemlig 0,2 Mill. mere paa Øerne og 0,5 Mill. mere i Jylland) og af Boghvede 0,1 Mill. Tdr. mere (hvilket Mer-Udbytte falder paa Jylland). — Derimod har Udbyttet af Havren i hele Landet været 3,3 Mill. Tdr. mindre end i 1892 (nemlig 1,5 Mill. mindre paa Øerne og 1,8 Mill. mindre i Jylland), af Byggen 1,9 Mill. Tdr. mindre (nemlig 1,2 Mill. mindre paa Øerne og 0,7 Mill. mindre i Jylland), af Rodfrugterne (u. Kartofler) 1,5 Mill. Tdr. mindre (nemlig 0,8 Mill. paa Øerne og 0,7 Mill. i Jylland), af Bland-sæden 1,1 Mill. Tdr. mindre (0,8 Mill. paa Øerne og 0,3 Mill. i Jylland), af Agerhøet 0,7 Mill. Læs mindre (0,5 Mill. paa Øerne og 0,2 Mill. i Jylland), af Enghøet 0,3 Mill. Læs mindre (0,1 Mill. paa Øerne og 0,2 Mill. i Jylland), af Rugen 0,3 Mill. Tdr. mindre (0,1 Mill. paa Øerne og 0,2 Mill. i Jylland), af Hveden 0,08 Mill. Tdr. mindre (0,06 Mill. paa Øerne og 0,02 Mill. i Jylland) og af Bælg-sæden 0,06 Mill. Tdr. mindre (0,05 Mill. paa Øerne og 0,01 Mill. i Jylland). Ligeledes har ogsaa Mængde-Udbyttet af Rapsen været lidt mindre i 1893 end i 1892.

Priserne paa de forskjellige Sød- og Plantearter have, som allerede berørt, for nogle været højere, for andre lavere i 1893 end i det forudgaaende Aar. Ifølge Kapitelstaksterne have saaledes i Gjennemsnit for hele Kongeriget i 1893 Priserne paa Byg og Havre været henholdsvis 0,03 Kr. og 0,55 Kr. højere pr. Td., men paa Rug, Hvede, Ærter og Boghvede henholdsvis 0,57 Kr., 0,77 Kr., 0,37 Kr. og 0,36 Kr. lavere pr. Td. end i 1892. Fremdeles have Priserne paa Sukkerroer og paa Raps været endel lavere i 1893 end i det foregaaende Aar. Derimod have de højere Priser paa Foraarssæden medført, at Prisen paa Blandsæd ligeledes er bleven noget højere, hvorhos Prisen paa Kartoffler, af hvilke en Tønde regnes lig $\frac{3}{8}$ Td. Byg, fuldt har svaret til Prisen i 1892, ligesom ogsaa Prisen paa de andre Rodfrugter gjennemsnitlig omtrent har været den samme som Aaret forud. Endelig have Hø-Priserne, saavel for Agerhø som for Enghø (og særlig for Enghø i Jylland) været betydelig højere i 1893 end i 1892.

I Landets enkelte Amter har det samlede Høst-Udbyttes Værdi været følgende (idet Amterne ordnes efter Værdiernes Størrelse i 1893):

		i 1893.	i 1892.	i Gjennemsn. af 1889-93.
i Odense	Amt . .	20,0 Mill. Kr.	25,6 Mill. Kr.	23,3 Mill. Kr.
- Maribo	— . .	19,6 —	24,9 —	22,5 —
- Ringkjøbing	— . .	17,9 —	17,7 —	18,1 —
- Aarhus	— . .	17,7 —	20,6 —	19,7 —
- Præstø	— . .	17,1 —	21,0 —	19,9 —
- Viborg	— . .	16,6 —	17,3 —	17,0 —
- Holbæk	— . .	16,0 —	22,6 —	19,9 —
- Vejle	— . .	16,0 —	19,9 —	18,6 —
- Svendborg	— . .	14,4 —	20,0 —	18,8 —
- Randers	— . .	14,3 —	18,8 —	17,3 —
- Sorø	— . .	14,1 —	19,6 —	18,0 —
- Hjørring	— . .	14,0 —	15,6 —	15,1 —
- Aalborg	— . .	14,0 —	15,5 —	14,7 —
- Københavns	— . .	13,1 —	18,0 —	16,9 —

	i 1893.	i 1892.	i Gjennemsn. af 1889—93.
i Frederiksborg Amt . .	12,4 Mill. Kr.	17,1 Mill. Kr.	15,8 Mill. Kr.
- Ribe — . .	11,7 —	13,3 —	12,8 —
- Thisted — . .	10,9 —	11,2 —	10,7 —
- Bornholms — . .	4,7 —	6,3 —	5,9 —

Ringkjøbing Amt er altsaa det eneste af Landets Amter, i hvilket Værdi-Udbyttet af Høsten i 1893 har været noget større end i 1892, medens det i alle de øvrige Amter har været mindre.

Mer- eller Mindre-Værdien i 1893 i Sammenligning med Værdien i 1892 har for de forskellige Amter været følgende (idet Amterne ordnes efter Procenterne):

for Ringkjøbing Amt . .	+ 0,2 Mill. Kr.	∴ +	1,1 pCt.
- Thisted — . .	÷ 0,3 —	- ÷	2,7 —
- Viborg — . .	÷ 0,7 —	- ÷	4,0 —
- Aalborg — . .	÷ 1,5 —	- ÷	9,7 —
- Hjørring — . .	÷ 1,6 —	- ÷	10,3 —
- Ribe — . .	÷ 1,6 —	- ÷	12,0 —
- Aarhus — . .	÷ 2,9 —	- ÷	14,1 —
- Præstø — . .	÷ 3,9 —	- ÷	18,6 —
- Vejle — . .	÷ 3,9 —	- ÷	19,6 —
- Maribo — . .	÷ 5,3 —	- ÷	21,3 —
- Odense — . .	÷ 5,6 —	- ÷	21,9 —
- Randers — . .	÷ 4,5 —	- ÷	23,9 —
- Bornholms — . .	÷ 1,6 —	- ÷	25,4 —
- Københavns — . .	÷ 4,9 —	- ÷	27,2 —
- Frederiksborg — . .	÷ 4,7 —	- ÷	27,5 —
- Svendborg — . .	÷ 5,6 —	- ÷	28,0 —
- Sorø — . .	÷ 5,5 —	- ÷	28,1 —
- Holbæk — . .	÷ 6,6 —	- ÷	29,2 —

Sammenholdes Værdierne for Amterne i 1893 med de tilsvarende Gjennemsnits-Værdier for Femaaret 1889—92, har Værdi-Udbyttet i 1893 kun for Thisted Amt været større, men for alle de øvrige Amter mindre end Gjennemsnits-Værdierne. Mer- eller

Mindre-Værdien i 1893 i Forhold til Gjennemsnits-Værdien i Femaaret udgjør nemlig:

for Thisted	Amt . . + 0,2 Mill. Kr.	o: + 1,9 pCt.
- Ringkjøbing	— . . ÷ 0,2 —	- ÷ 1,1 —
- Viborg	— . . ÷ 0,4 —	- ÷ 2,4 —
- Aalborg	— . . ÷ 0,7 —	- ÷ 4,8 —
- Hjørring	— . . ÷ 1,1 —	- ÷ 7,3 —
- Ribe	— . . ÷ 1,1 —	- ÷ 8,6 —
- Aarhus	— . . ÷ 2,0 —	- ÷ 10,2 —
- Maribo	— . . ÷ 2,9 —	- ÷ 12,9 —
- Vejle	— . . ÷ 2,6 —	- ÷ 14,0 —
- Præstø	— . . ÷ 2,8 —	- ÷ 14,1 —
- Odense	— . . ÷ 3,3 —	- ÷ 14,2 —
- Randers	— . . ÷ 3,0 —	- ÷ 17,3 —
- Holbæk	— . . ÷ 3,9 —	- ÷ 19,6 —
- Bornholms	— . . ÷ 1,2 —	- ÷ 20,3 —
- Frederiksborg	— . . ÷ 3,4 —	- ÷ 21,5 —
- Sorø	— . . ÷ 3,9 —	- ÷ 21,7 —
- Kjøbenhavns	— . . ÷ 3,8 —	- ÷ 22,5 —
- Svendborg	— . . ÷ 4,4 —	- ÷ 23,4 —

Som Procent-Rækkerne udvise, har Høsten i 1893 havt et forholdsvis ikke lidet tarveligere Udfald i de fleste af Øernes Amter end i de jyske Amter, idet kun Præstø, Maribo og Odense Amter — saavel med Hensyn til Værdien af Høsten i 1893 set i Forhold til Værdien i 1892, som naar den sammenlignes med Gjennemsnits-Værdien i Femaaret — ere naaede op i Rækkerne mellem de i 1893 forholdsvis mindst begunstigede Amter i Jylland. I de øvrige 6 Amter paa Øerne har Værdien i 1893 været over 25 pCt., i Holbæk Amt endog 29,2 pCt., lavere end i 1892, og ligeledes i de samme 6 Amter været forholdsvis mest under Gjennemsnittet af Femaaret, men efter dette Forhold dog i Holbæk Amt kun 19,6 pCt. og i Svendborg Amt, der i denne Henseende staar lavest i Rækken, 23,4 pCt. under Gjennemsnits-Værdien.

Betragter man Landet efter dets naturlige Deling i de forskellige større Øer og Jylland, idet man tillige deler Jylland i 3

Dele — nemlig det sydøstlige Jylland, omfattende Vejle, Aarhus og Randers Amter, det nordlige Jylland, omfattende Aalborg, Hjørring og Thisted Amter, og det sydvestlige Jylland, omfattende Viborg, Ringkjøbing og Ribe Amter —, fordeler Høst-Udbyttets Værdi sig paa de forskjellige Landsdele paa følgende Maade:

	i 1893.	i 1892.	i Gjennemsn. af 1889—93.
Sjælland	68,2 Mill. Kr.	93,6 Mill. Kr.	86,1 Mill. Kr.
det sydøstl. Jylland	48,0 —	59,2 —	55,6 —
— sydvestl. —	46,2 —	48,3 —	47,9 —
— nordlige —	38,9 —	42,4 —	40,5 —
Fyn	30,9 —	41,1 —	37,7 —
Lolland	13,5 —	17,4 —	15,6 —
Falster	6,2 —	7,5 —	6,9 —
Bornholm	4,7 —	6,3 —	5,9 —
Møen	3,5 —	3,6 —	3,3 —
Langeland	2,8 —	3,5 —	3,6 —
Samsø	0,9 —	1,2 —	1,0 —
Ærø	0,7 —	0,9 —	0,9 —

Det fremgaar af denne Oversigt, at Værdi-Udbyttet af Høsten i 1893 i alle de anførte Landsdele har været mindre end af Høsten i 1892, men at Forskjellen har været mindst paa Møen og derefter i det sydvestlige Jylland. — Sammenlignet med Gjennemsnittet af Femaaret har Høsten i 1893 paa Møen havt en noget større Værdi end gennemsnitlig i 1889—93, men i alle de øvrige Landsdele en lavere Værdi, idet Nedgangen har været forholdsvis mindst i det sydvestlige Jylland.

Den gennemsnitlige Størrelse af Værdi-Udbyttet pr. Td. Land og pr. Td. Ager- og Engs-Hartkorn, saavel i hele Landet og dets to Hoveddele som i de enkelte Amter og Landsdele, vil fremgaa af de efterfølgende Oversigter, i hvilke Amterne og Landsdelene ere ordnede efter Værdi-Udbyttets Størrelse i 1893.

Gjennemsnitts-Udbyttet i Kroner pr. Td. Land dyrket

Areal var:

	i 1893.	i 1892.	i Gjennemsn. af 1889—93.
for hele Landet	83 Kr.	103 Kr.	97 Kr.
- Øerne	95 —	126 —	117 —
- Jylland	75 —	84 —	82 —

og Gjennemsnitts-Udbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn:

	i 1893.	i 1892.	i Gjennemsn. af 1889—93.
for hele Landet	699 Kr.	858 Kr.	806 Kr.
- Øerne	631 —	841 —	773 —
- Jylland	781 —	879 —	845 —

I de enkelte Amter har Gjennemsnitts-Udbyttet i Kroner pr.

Td. Land dyrket Areal været følgende:

		i 1893.	i 1892.	i Gjennemsn. af 1889—93.
i Maribo	Amt . . (1)	109 Kr.	(1) 138 Kr.	(1) 126 Kr.
- Odense	— . . (2)	101 —	(4) 129 —	(4) 119 —
- Thisted	— . . (3)	100 —	(10) 102 —	(10) 98 —
- Københavns	— . . (4)	96 —	(2) 133 —	(2) 125 —
- Præstø	— . . (5)	96 —	(7) 118 —	(6) 113 —
- Frederiksborg	— . . (6)	96 —	(3) 132 —	(3) 122 —
- Sorø	— . . (7)	90 —	(5) 126 —	(5) 116 —
- Holbæk	— . . (8)	89 —	(6) 125 —	(7) 112 —
- Bornholms	— . . (9)	88 —	(8) 117 —	(8) 110 —
- Aarhus	— . . (10)	86 —	(11) 100 —	(11) 97 —
- Svendborg	— . . (11)	84 —	(9) 116 —	(9) 110 —
- Vejle	— . . (12)	79 —	(12) 99 —	(12) 92 —
- Viborg	— . . (13)	79 —	(14) 82 —	(14) 81 —
- Ringkjøbing	— . . (14)	75 —	(15) 74 —	(15) 77 —
- Randers	— . . (15)	71 —	(13) 94 —	(13) 87 —
- Hjørring	— . . (16)	65 —	(16) 73 —	(16) 72 —
- Aalborg	— . . (17)	64 —	(17) 71 —	(18) 68 —
- Ribe	— . . (18)	62 —	(18) 71 —	(17) 70 —

og Gjennemsnitts-Udbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn (for Bornholms Vedkommende omsat til almindeligt Hartkorn):

		i 1893.		i 1892.		i Gjennemsn. af 1889—93.
i Ringkjøbing Amt . .	(1)	985 Kr.	(4)	973 Kr.	(1)	996 Kr.
- Hjørring	— . . (2)	872 —	(3)	973 —	(4)	939 —
- Viborg	— . . (3)	857 —	(8)	893 —	(6)	877 —
- Ribe	— . . (4)	847 —	(5)	960 —	(5)	931 —
- Thisted	— . . (5)	805 —	(13)	824 —	(12)	787 —
- Bornholms	— . . (6)	782 —	(2)	1048 —	(3)	970 —
- Frederiksborg	— . . (7)	768 —	(1)	1058 —	(2)	972 —
- Aalborg	— . . (8)	763 —	(10)	846 —	(10)	800 —
- Aarhus	— . . (9)	734 —	(9)	851 —	(8)	816 —
- Vejle	— . . (10)	719 —	(7)	895 —	(7)	838 —
- Holbæk	— . . (11)	655 —	(6)	921 —	(9)	815 —
- Maribo	— . . (12)	647 —	(14)	822 —	(15)	742 —
- Odense	— . . (13)	640 —	(15)	819 —	(14)	747 —
- Københavns	— . . (14)	612 —	(11)	846 —	(11)	793 —
- Præstø	— . . (15)	609 —	(17)	751 —	(16)	711 —
- Sorø	— . . (16)	599 —	(12)	836 —	(13)	765 —
- Randers	— . . (17)	576 —	(16)	757 —	(17)	698 —
- Svendborg	— . . (18)	532 —	(18)	733 —	(18)	693 —

Hvad Værdi-Udbyttet pr. Td. Land dyrket Areal angaar, skal bemærkes, at medens Øernes Amter, saaledes som det plejer at være Tilfældet, saavel i det forudgaaende Aar 1892 som i Gjennemsnittet af Femaaret alle i denne Henseende staa over de jyske Amter, er derimod i 1893 Thisted Amt naaet op til at være Nr. 3 i Rækken, ligesom Aarhus Amt er kommen ovenfor det nederste af Øernes Amter, nemlig Svendborg Amt. I alle 3 Rækker møder Maribo Amt med det største Værdi-Udbytte pr. Td. Land dyrket Areal, hvorimod det mindste baade i 1893 og i 1892 er indvundet i Ribe Amt, men i Gjennemsnittet af Femaaret i Aalborg Amt. — I Forhold til Hartkornet er det største Værdi-Udbytte pr. Td. i 1893 og i Gjennemsnittet af Femaaret indvundet i Ringkjøbing Amt, men i 1892 i Frederiksborg Amt, og det mindste saavel i 1893 og 1892 som gjennemsnitlig i Femaaret i Svendborg Amt. — Som allerede tidligere fremhævet har Værdi-Udbyttet i 1893

kun i Ringkjøbing Amt været større end i 1892 og kun i Thisted Amt større end i Gjennemsnittet af Femaaret.

I de forskjellige Landsdele har Gjennemsnits-Udbyttet pr. Td. Land dyrket Areal været følgende:

	i 1893.	i 1892.	i Gjennemsn. af 1889—93.
for Møen	(1) 133 Kr.	(2) 137 Kr.	(2) 127 Kr.
- Falster	(2) 115 —	(1) 140 —	(1) 130 —
- Lolland	(3) 106 —	(3) 137 —	(4) 125 —
- Langeland	(4) 100 —	(5) 124 —	(3) 127 —
- Fyn	(5) 93 —	(6) 123 —	(6) 114 —
- Sjælland	(6) 92 —	(4) 126 —	(5) 117 —
- Bornholm	(7) 88 —	(7) 117 —	(7) 110 —
- det sydøstl. Jylland	(8) 79 —	(10) 98 —	(9) 92 —
- Samsø	(9) 78 —	(8) 101 —	(10) 90 —
- det sydvestl. Jylland	(10) 73 —	(12) 76 —	(11) 76 —
- — nordlige —	(11) 72 —	(11) 78 —	(12) 76 —
- Ærø	(12) 72 —	(9) 98 —	(8) 97 —

og Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Hartkorn:

	i 1893.	i 1892.	i Gjennemsn. af 1889—93.
for det sydvestl. Jylland	(1) 900 Kr.	(2) 941 Kr.	(2) 934 Kr.
- Møen	(2) 866 —	(3) 894 —	(4) 827 —
- det nordl. Jylland .	(3) 812 —	(4) 883 —	(3) 843 —
- Bornholm	(4) 782 —	(1) 1048 —	(1) 970 —
- Falster	(5) 678 —	(7) 829 —	(8) 760 —
- det sydøstl. Jylland	(6) 674 —	(6) 832 —	(7) 782 —
- Lolland	(7) 635 —	(8) 819 —	(9) 734 —
- Sjælland	(8) 633 —	(5) 868 —	(5) 799 —
- Langeland	(9) 629 —	(9) 784 —	(6) 793 —
- Fyn	(10) 590 —	(10) 784 —	(10) 719 —
- Samsø	(11) 550 —	(11) 715 —	(12) 635 —
- Ærø	(12) 473 —	(12) 650 —	(11) 638 —

Det største Værdi-Udbytte pr. Td. Land dyrket Areal er altsaa, naar man betragter Landsdelene, i 1893 indvundet paa Møen, men

i 1892 og i Gjennemsnittet af Femaaret paa Falster, og det mindste i 1893 paa Ærø, men i 1892 i det sydvestlige Jylland og gennemsnitlig i Femaaret i det nordlige Jylland. — Værdi-Udbyttet pr. Td. Hartkorn har i 1893 været størst i det sydvestlige Jylland, men i 1892 og i Gjennemsnittet af Femaaret paa Bornholm, hvorimod det baade i 1893 og i 1892 har været mindst paa Ærø, men gennemsnitlig i Femaaret paa Samsø.

Til yderligere Oplysning om Udbyttet af Landets 4 Hovedkornsorter, Hvede, Rug, Byg og Havre, meddeles endnu de efterfølgende Oversigter.

I hele Landet under Et er der gennemsnitlig pr. Td. Land i 1893 avlet af Hvede 0,9 Td. mindre end i 1892, men 0,4 Td. mere end i Gjennemsnittet af det sidste Femaar, af Rug 0,5 Td. mindre end i 1892, men 0,2 Td. mere end gennemsnitlig i 1889—93, af Byg 3,5 Td. mindre end i 1892 og 1,8 Td. mindre end gennemsnitlig i Femaaret, og af Havre 4,2 Td. mindre end i 1892 og 1,9 Td. mindre end i Gjennemsnittet af Femaaret. — Paa Øerne har det gennemsnitlige Fold-Udbytte i 1893 af Hveden været 0,8 Td. mindre end i 1892, men 0,4 Td. større end i Gjennemsnittet af 1889—93, af Rugen 0,6 Td. mindre end i 1892, men 0,4 Td. større end gennemsnitlig i Femaaret, af Byggen 3,8 Td. mindre end i 1892 og 2,1 Td. mindre end i Gjennemsnittet af 1889—93, og af Havren 6,4 Td. mindre end i 1892 og 3,7 Td. mindre end gennemsnitlig i Femaaret. — I Jylland er der i 1893 pr. Td. Land af Hvede avlet 1,0 Td. mindre end i 1892, men 0,5 Td. mere end i Gjennemsnittet af Femaaret, af Rug 0,6 Td. mindre end i 1892, men 0,1 Td. mere end gennemsnitlig i Femaaret, af Byg 3,1 Td. mindre end i 1892 og 1,3 Td. mindre end i 1889—93, og af Havre 3,2 Td. mindre end i 1892 og 1,2 Td. mindre end i Gjennemsnittet af Femaaret.

Hvor mange Fold hver af de 4 Hovedkornsorter i 1893 gennemsnitlig har givet pr. Td. Land i de enkelte Amter, fremstilles i nedenstaaende Tabel.

Det gennemsnitlige Fold-Udbytte (3: Udbytte i Tønder pr. Td. Land) i 1893.

Amt.	Hvede.	Rug.	Byg.	Havre.
	Tønder.	Tønder.	Tønder.	Tønder.
Kjøbenhavns	12,4	13,2	9,5	8,8
Frederiksborg	11,0	12,3	8,5	8,4
Holbæk	12,0	12,1	8,7	7,7
Sorø	12,3	13,2	9,5	7,7
Præstø	13,7	12,3	10,3	9,5
Bornholms	10,4	10,5	9,2	8,6
Maribo	14,7	13,1	9,1	9,2
Svendborg	13,4	11,3	8,3	8,0
Odense	13,5	11,3	9,3	9,8
Øernes Amter . . .	13,5	12,2	9,2	8,7
Vejle	15,2	8,3	7,5	8,9
Aarhus	14,6	9,2	7,6	9,6
Randers	11,7	8,4	7,0	8,3
Aalborg	10,1	7,7	7,0	7,8
Hjørring	6,5	7,9	8,0	8,5
Thisted	8,9	10,5	11,7	14,3
Viborg	8,6	8,6	7,5	10,2
Ringkjøbing	11,9	7,3	7,3	8,7
Ribe	10,7	5,9	5,3	6,4
Jyllands Amter . . .	13,2	8,0	7,5	9,1
Hele Kongeriget . .	13,4	9,5	8,5	9,0

Fold-Udbyttet var i 1892:

	af Hvede.	af Rug.	af Byg.	af Havre.
for hele Landet	14,3 Tdr.	10,0 Tdr.	12,0 Tdr.	13,2 Tdr.
- Øerne	14,3 —	12,8 —	13,0 —	15,1 —
- Jylland	14,2 —	8,6 —	10,6 —	12,3 —

og i Gjennemsnittet af 1889—93:

	af Hvede.	af Rug.	af Byg.	af Havre.
for hele Landet	13,0 Tdr.	9,3 Tdr.	10,3 Tdr.	10,9 Tdr.
- Øerne	13,1 —	11,8 —	11,3 —	12,4 —
- Jylland	12,7 —	7,9 —	8,8 —	10,3 —

Hvad Fold-Udbyttet i de enkelte Amter i 1893 angaar, viser det sig, at paa Øerne har Fold-Udbyttet af Hvede været størst i Maribo Amt og mindst i Bornholms Amt, af Rug størst i Kjøbenhavns og Sorø Amter, mindst i Bornholms Amt, af Byg størst i Præstø Amt, mindst i Svendborg Amt, og af Havre størst i Odense Amt, mindst i Holbæk og Sorø Amter. I Jylland har Fold-Udbyttet af Hvede været størst i Vejle Amt, mindst i Hjørring Amt, og af Rug, Byg og Havre størst i Thisted Amt, mindst i Ribe Amt.

Af de 4 Hoved-Kornsorter under Et har Gjennemsnits-Udbyttet i Kroner pr. Td. Land været følgende:

	i 1893.	i 1892.	i Gjennemsn. af 1889—93.
i hele Kongeriget	81 Kr.	103 Kr.	97 Kr.
paa Øerne	94 —	124 —	117 —
i Jylland	72 —	88 —	83 —

i de enkelte Amter:

		i 1893.	i 1892.	i Gjennemsn. af 1889—93.
i Maribo	Amt . .	(1) 108 Kr.	(2) 132 Kr.	(1) 128 Kr.
- Thisted	— . .	(2) 103 —	(10) 109 —	(10) 104 —
- Præstø	— . .	(3) 102 —	(6) 119 —	(4) 116 —
- Kjøbenhavn	— . .	(4) 95 —	(1) 135 —	(2) 126 —
- Odense	— . .	(5) 94 —	(7) 119 —	(6) 114 —

		i 1893.	i 1892.	i Gjennemsn. af 1889—93.
i Sorø	Amt . .	(6) 94 Kr.	(3) 129 Kr.	(3) 120 Kr.
- Holbæk	— . .	(7) 87 —	(4) 127 —	(5) 114 —
- Svendborg	— . .	(8) 87 —	(8) 114 —	(8) 112 —
- Frederiksborg	— . .	(9) 86 —	(5) 121 —	(7) 113 —
- Bornholms	— . .	(10) 84 —	(9) 111 —	(9) 107 —
- Aarhus	— . .	(11) 78 —	(13) 98 —	(11) 93 —
- Vejle	— . .	(12) 77 —	(11) 100 —	(12) 93 —
- Viborg	— . .	(13) 75 —	(14) 85 —	(14) 82 —
- Randers	— . .	(14) 70 —	(12) 99 —	(13) 89 —
- Ringkjøbing	— . .	(15) 68 —	(16) 79 —	(15) 77 —
- Hjørring	— . .	(16) 67 —	(17) 76 —	(16) 72 —
- Aalborg	— . .	(17) 62 —	(18) 72 —	(18) 68 —
- Ribe	— . .	(18) 55 —	(15) 81 —	(17) 71 —

og i de forskellige Landsdele :

		i 1893.	i 1892.	i Gjennemsn. af 1889—93.
paa Møen	(1)	124 Kr.	(5) 123 Kr.	(4) 122 Kr.
- Falster	(2)	113 —	(1) 136 —	(2) 132 —
- Langeland	(3)	106 —	(2) 131 —	(1) 134 —
- Lolland	(4)	105 —	(3) 131 —	(3) 127 —
- Sjælland	(5)	92 —	(4) 127 —	(5) 118 —
- Fyn	(6)	90 —	(6) 116 —	(6) 112 —
- Bornholm	(7)	84 —	(7) 111 —	(7) 107 —
i det sydøstl. Jylland .	(8)	75 —	(8) 99 —	(9) 91 —
- det nordlige — .	(9)	72 —	(12) 81 —	(12) 77 —
paa Samsø	(10)	70 —	(10) 88 —	(10) 82 —
- Ærø	(11)	68 —	(9) 98 —	(8) 98 —
i det sydvestl. Jylland .	(12)	67 —	(11) 82 —	(11) 77 —

Af samtlige Amter staar i denne Henseende Maribo Amt øverst baade i 1893 og i Gjennemsnittet af Femaaret, men i 1892 Kjøbenhavns Amt, medens Ribe Amt findes længst nede i 1893, Aalborg Amt derimod saavel i 1892 som gjennemsnitlig i Femaaret. Thisted Amt. der i 1892 først var Nr. 10 i Rækkefølgen og

ligeledes efter Gjennemsnittet af Femaaret indtager Pladsen som Nr. 10, er derimod i 1893 naaet op til at blive Nr. 2. — Betragter man Landsdelene, ses det, at det største Værdi-Udbytte af de 4 Hoved-Kornsorter tilsammen i 1893 er bleven indvundet paa Møen, men i 1892 paa Falster og gjennemsnitlig i Femaaret paa Langeland, hvorimod det mindste Værdi-Udbytte i saa Henseende i 1893 indvandttes i det sydvestlige Jylland, men saavel i 1892 som gjennemsnitlig i Femaaret i det nordlige Jylland.

I de enkelte Aar af Femaaret 1889—93 har Høst-Udbyttet efter de gangbare Priser været beregnet til følgende Værdier:

	for hele Landet.	for Øerne.	for Jylland.
i 1889	274,4 Mill. Kr.	145,0 Mill. Kr.	129,4 Mill. Kr.
- 1890	305,8 —	164,2 —	141,6 —
- 1891	355,2 —	189,1 —	166,1 —
- 1892	325,0 —	175,1 —	149,9 —
- 1893	264,5 —	131,4 —	133,1 —
I Gjsn. af Femaaret	305,0 Mill. Kr.	161,0 Mill. Kr.	144,0 Mill. Kr.

Det Kongelige Danske Statistiske Bureau i Maj 1894.

Marius Gad.